

Engsnarre 1875ff (1), efterleddet er et lydord, fuglen »snarre« omtrent som når en tommelfinger-negl presses over de grove tænder på en redekam jf. *hedesprætte* o. 1700 (2), *skovsnarre* 1763ff (3), *snarre* 1848 (4).

Vagtelkonge, vagtelviser o. 1700ff (5) fra tysk; træktiderne falder sammen med vagtelens, som den ligner i størrelse og farve, men »det er et ugrundet sagn, at den skulle anføre vagtlerne på deres tog« (1809; 6).

Knark(e)fugl 1807ff; Mors, n.f. Limfjorden, VJylland (7) hører til knarke 'knirkende lyd' jf. *knirkefugl* V.Hånherred o. 1925 (8), *knarfugl, knarke, knark* Vendsyssel (9), en karl fik efter fuglen øgenavnet Knark-Lars (10); *engknarke*, fuglen var, mente man, en gammeljomfru, som knarkede fordi hun ikke blev gift (11); *knerk-, knarkand* 1802ff; Thy, VJylland (12).

Agersnarre 1809 (6), *agerrikse* 1809ff (13), *agerhøne* Samsø 1824 (14), 1809 (6), Bornholm 1875ff (15), *kornknarre, strandsnarre, -rikse og vandvagtel* 1848 (16).

Skræpfugl 1852ff; VJylland (17), *skræpand* Thy 1886 (18), *tårnskræp* Tåning ØJylland (19), *vandskræp(pe)* ØJylland (20) sml. nedenfor, *lille vandhøne* Horsens (21), *turrfugl* Horsensegnen o. 1890: den siger i stille aftener »turrrr!« (som til en hest, når den skal standse) (22); *kongevagtel* Anholt (21), *skarn-, skanræbbe* Fyn, Langeland (23), *agerræbbe* Fyn (24), *kornræbbe* Hindsholm (8), *kornskræppe* Fyn 1879 (25), *rugskrække* Ringstedegnen 1900 (26).

Færøerne: *akurskritt, -skrift* 'ager + lydord' (27).

Den knogler er fundet i en nordfynsk jættestue fra yngre stenalder, men de kan være indslæbt af rovdyr (27a).

Det betød lykke at få øje på en *knarke* (Hæstrup s. Vendsyssel; 28). Hørte man *vandskræppens* skræppende lyd fra kærerne var der regn i vente (Uldum SJylland; 29); når *knarken* skreg kom der regn (Mosbjerg Vendsyssel (30).

»Engsnarren smuttede som en rotte gennem græsset« *J. Bjerg-Thomsen* (31).

»Fuglen fra de grønne vange, · denne løndomsfulde fugl. · Alle har vel hørt den: · hvem har fundet fuglens skjul, · hvem har set og rørt den? · · Det er ingen fugls, de toner! ... · det er somrens lokkespil, · det er jordens latter!« *Valdemar Rørdam* (32).

Valdemar Rørdam, Vagtelkongen (33).

LITTERATUR: (1) 451b 550; (2) 434 2,181; (3)

693b 1,625; 880; 903 6,1848,408; (4) 903 6,571; (5) 434 4,721; 659 26,253; (6) 439d 331; (7) 769 91,205; 281d (1879); 212c 2,212; 202c 2,177; 794 3,1885,156 (Lønborg); 700 118; (8) 388; (9) 160 1904/27:1243 (1892); 202c 2,177; (10) 286 80,279; (11) 160 1906/23:3; (12) 936 51; 451b 547; 138b 86; 321 32; 388 (o. 1925); 287b (Lønborg); 383 2, 62; (13) 439d 331; 451b 550; 756 24,401; 161 1,220; (14) 165 22,1928,69; (15) 451b 550; 785 235; (16) 903 6,408,571; (17) 451 304; 700 118; (18) 321 32; (19) 224 1942,136; (20) 224 1,1893,19; 794 3,1885,30; 169 2,1925,30; (21) 287b; (22) 464 9, 81; (23) 794 12, 153; 281d (1886); 255 3,96; 388 (Fuglsbølle); (24) 794 12,153; 388; (25) 281d; (26) 224 1900,26,37; 161 1,220; (27) 522 30; (27a) 548 47f; (28) 160 1904/27:1243 (1892); (29) 224 1,1893,19; (30) 160 1904/27: 1184 (1884); (31) 63 14; (32) 753g 36f sml. 753i 68; (33) 753g 35-38.

Blishøne, *Fulica atra*

Gråsort på oversiden og på undersiden mørkt musegrå, panden har en hvid hornplade (blis). Alm. ynglefugl i moser og søer.

– Danmarks Dyreverden 7, 29-34.

Knoglefund fra Maglemosetiden (1).

Blishøne 1793ff (2), *blæskok* 'blis-' slutningen af 1600-t (3), *bleskok* Samsø o. 1885 (4), *då-, dyhøne* o. 1700 (5) sml. nedenfor; *vandhøne* o. 1700ff (6), *blisand* o. 1700ff (7), *rørhøne* 1764-1809 (8), *bondeløber* 1764 (9), *blasand* Jylland 1776-1809 (10), *blæs(e)and* Mors 1807 (11), Thy (12), Lumby Fyn (13), *ilinghøne* Ribe 1870, forleddet = 'kastevind over vandspejlet' (14); *bliskalv* Sønderborgegnen og *blassekal* Als 1883 (15), *strandfasan* Taulov (16), *sortand* Husby (17), *blis* og *bliskvæde* Ringkøbing fjord (18), *tagkok* (19), tag = tagrør; *døjhøne* Mellerup Randers a. 1886 (20), *sortand* og *havkok* Herning (21), *dykand* Agger (22), *sværte* Langeland, Ærø, Tåsinge (23), *gråkælling* Søllested (24), *kyllehane* (25), *bliskone* (26), *sort vandhøne* (27).

Færøerne: *sjógvhøna* 'søhøne' (28).

LITTERATUR: (1) 548 53; (2) 903 1,402; (3) 240 1914,695; (4) 794 5,45; (5) 434 1,411; 170

1909,60; (6) 434 1,756; 98e 58,80; 439d 328; 281d (Sundeved 1883); 388 (Vallekilde); 161 1,75; (7) 659 2, 818; 804 1,100; 169 3,1930-31,144 (ved Thisted); 165 17,1923, 88 (Helnæs VFyn); 276 1,91; 388; 383 2,86; (8) 98e 58; 439d 308; (9) 98e 58,80; (10) 582 27; 219 8,1796,1333; 439d 328; (11) 769 24,201; (12) 388 (o.1925); (13) 794 7,223; (14) 169 4,1937, 212; (15) 281d sml. 383 2,86; (16) 388 (1930); (17) 169 3, 1930-31,147; (18) 700 118; (19) 287b; (20) 160 1904/30:1919; (21) 212c tb. 204,345; (22) 169 3,1930-31,144; (23) 224 1924, 136; (24) 388; (25) 885 31/5 1950; (26) 287 14; (27) 383 2, 86; (28) 522 30.

»Det var blishøns, som i gamle dage fik folk til at tro, at de hørte kong Volmers vilde jagt« *Ole Vinding* (1).

Blishøne = skældsord til kvinde (Falster), blisænder = ældre navn til mælkebrødsret (Øksendrup) (2).

LITTERATUR: (1) 910f1,17; (2) 388.

PROSA OG POESI

Blishønsene plasker forfjamsket hen over vand-spejlet – når lige at få luft under vingerne inden de atter kaster sig på vandet som om intet var hændt

Svend Kaulberg (1). Hvilken muskelkraft! De bliver ved, ror frem og tilbage som om de slet ikke var sig det bevidst, men havde en motor i sig, der passede sig selv ... Bagfra ses de spejdende og skrutryggede, deres kugleform gør holdningen forfrossen *Ole Vinding* (2).

Blishønsene skynder sig, iltre og parringsgejle, ud fra rørbræmmens skinnende skind; de ligner muldskud, der flyder på vandet *Svend Fleuron* (3). En lille væver blishøne nikker sig frem over vandet *Gunnar Munk Nislev* (4). Som blækklatter er de strintet ud over den store, åbne vandflade. Fine er de i tøjet p.t. De dystreste sørgestoffer fra Magasin du Nord og den hvidlakerede kistes farve på blissen midt i alt det sorte *B. Thorlacius-Using* (5).

Blishønen lod nu og da sit falskskingrende fagot-skrig høre *Svend Fleuron* (6). Blishøne maver sig - energisk over - søens blanke cellofan *Johs. Kirkegaard* (7).

Otto Gelsted, Blishøne (8); Thøger Larsen, Blishønsene (9).

LITTERATUR: (1) 438d 27; (2) 910e 154; (3) 222h 71; (4) 630 22; (5) 855 54; (6) 222r 37; (7) 443 12; (8) 270e 12; (9) 508h 43-46.

Flok af blishøns. BIOFOTO/Ib Trap-Lind.

